

**Téli szezonális élelmiszerlánc ellenőrzés
2018.
részjelentés**

időszak: 2018. december 1-16.

A téli szezonális élelmiszerlánc-ellenőrzésre a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) irányításával – a korábbi évek gyakorlatának megfelelően – december 1-31. között kerül sor országsszerte.

Az országosan összehangolt ellenőrzéseket a Nébih és a kormányhivatalok alá tartozó területi élelmiszerlánc-felügyeleti szervek munkatársai végzik.

A szezonális ellenőrzés elsődleges célja a téli időszakban is az, hogy az ünnepek miatt megnövekedett forgalomban a fokozott hatósági jelenlét elősegítse az élelmiszerbiztonsági és minőségi követelmények folyamatos és maradéktalan teljesítését.

A célterületek és a kiemelten ellenőrzendő termékek – a gasztronómiai hagyományokat figyelembe véve – az alábbiak.

Célterületek:

- Hús- és húskészítmény-előállítás és forgalmazás
- Édesipari termék-előállítás és forgalmazás
- A piacokon, vásárokon, karácsonyi ünnepi vásárokon és rendezvényeken végzett édesség-forgalmazás
- A karácsonyi ünnepi vásárokon, rendezvényeken kitelepült vendéglátók
- Zöldség- és gyümölcsforgalmazás

Kiemelt termékek:

- Friss hús; hal és haltermékek; pácolt, füstölt nyers vagy főtt húskészítmények; virsli
- Édesipari termékek
- Borok és pezsgők
- Szezonális zöldség-gyümölcs

A kereskedelmi egységekben forgalmazott mák/máktöltelék termékekből érzékszervi és alkaloidok kimutatására irányuló laboratóriumi vizsgálatra, a dió/diótöltelék termékekből érzékszervi vizsgálatra, a beigli (beigli) termékekből pedig a töltelékarány ellenőrzése céljából és akrilamid kimutatására mintavételre is sor került.

A vásári, piaci értékesítés keretében forgalomba hozott, színezett kandírozott gyümölcsökből mesterséges színezék kimutatására irányuló laboratóriumi vizsgálatra történt a mintavétel.

A 2018 évi téli szezonális ellenőrzés első időszakának eredményei – számokban

A december 1-16. közötti első időszakban országosan összesen **2100 ellenőrzésre** került sor. Ebből **316** ellenőrzés **élelmiszer előállító** helyen (70 vágóhíd/daraboló, 62 húskészítmény előállító, 24 édesipar, 160 egyéb előállító), **1219** ellenőrzés az **élelmiszer-forgalmazásban** (220 hiper/szupermarket, 618 üzlet/szaküzlet, 172 vásár/piac/rendezvény, 88 nagyker/logisztikai központ, 121 egyéb forgalmazó) és **565 vendéglátóhelyen** történt.

A feltárt szabálytalanságok miatt az ellenőrök **62 alkalommal figyelmeztetést, 67 esetben bírság** kiszabását alkalmazták szankcióként, és **összesen 4,1 millió Ft** bírságot szabtak ki.

Az élelmiszer-előállító és -forgalmazó létesítményekben a feltárt hiányosságok illetve szabálytalanságok miatt 14 alkalommal kellett a tevékenységet korlátozni.

élelmiszer ellenőrzés	ellenőrzött egységek száma	szankciók		
		figyelmeztetés	kiszabott bírság	
			esetszám	esetszám
2017	1 596	23	65	4 844 687
2018	2 100	62	67	4 087 240

Az idei első időszakban az ellenőrzések száma meghaladta a tavalyit. Az alkalmazott szankciók esetszáma kismértékben emelkedett, mert a figyelmeztetések száma magasabb a tavalyinál. Ez azt mutatja, hogy idén több olyan kevésbé súlyos szabálytalanságot észleltek az ellenőrök, ahol elegendőnek ítélték meg az írásos figyelmeztetés alkalmazását. A kiszabott bírságok összege kevesebb az előző évi hasonló időszaknál, de figyelembe kell venni, hogy az eljárások egy része még folyamatban van.

Élelmiszer-ellenőrzések eredményei

Az ellenőrök leggyakrabban higiéniai hiányosságokat találtak, melynek előfordulási aránya az összes ellenőrzés 4,9%-ánál került megállapításra (2017 évi téli szezonális ellenőrzés hasonló időszakában 4,3%). Kissé emelkedett a nyomon követhetőségre vonatkozó hiányosságok aránya, idén az összes ellenőrzés 1,9%-ában állapították meg (2017 évi téli szezonális ellenőrzés hasonló időszakában 1,6 %).

A termékek minőségével és összetételével kapcsolatos szabálytalanság az ellenőrzések 2,2%-ában fordult elő, ez megegyezik a tavalyival (2017-ben 2,2%).

A dolgozók képzettségével, egészségügyi alkalmasságával kapcsolatos hiányosság előfordulása is az előző évihez hasonló, az ellenőrzések 1,6%-ában került feltárássra (2017-ben 1,6%).

Az első időszakban összesen **10 499 hazai és külföldi élelmiszer tételt ellenőriztek**, melyek 2,4%-át, 249 tételt kellett kivonni a forgalomból, országosan 19,5 tonna mennyiségben.

A kivont tételek aránya emelkedett az előző év első időszakához képest. (2017-ben 1,6%)

termék		ellenőrzött tétel	összes forgalomból kivont tétel		
			száma	mennyisége kg	értéke Ft
2017	hazai	6 618	84	1 104	512 193
	külföldi	1 950	50	8 387	281 098
	összes	8 568	134	9 492	793 291
2018	hazai	8 336	201	11 825	1 381 681
	külföldi	2 163	48	7 669	291 680
	összes	10 499	249	19 494	1 673 361

Az ellenőrzés alá vont élelmiszertételek között a **fogyaszthatósági, illetve minőség-megőrzési idő lejárt** miatti forgalomból kivonás az előző évihez képest emelkedett, idén 1,5% (2017-ben 0,4%) volt. Az **ismeretlen eredet** miatt kivont tételek aránya 0,1%, ami csökkenést mutat (2017-ben 0,5%). A jelölési hiba miatt forgalomból kivont tételek aránya idén 0,4% (2017-ben 0,5%). Az ellenőrzés alá vont termékek között mindössze 5 tétel bizonyult fogyasztásra alkalmatlannak.

A **szaloncukrok** és más **édességek** esetében ki kell emelni, hogy a lejárt termékek előfordulási aránya a kiskereskedelmi egységekben nem érte el a fél százalékot, a piaci, vásári értékesítés során azonban az ellenőrzött édességek 10%-a lejárt termék volt, ami – a forgalomból történő kivonás mellett – természetesen szankció kiszabását vonta maga után.

Az ellenőrzött **friss hús és húskészítmények** – beleértve a füstölt termékeket is – 2%-a volt kifogásolható.

A **hal és halkészítmények** ellenőrzése során mindössze két esetben, jelölési hibát találtak a szakemberek.

A **virslis** termékek esetében ebben az első időszakban nem fordult elő szabálytalanság.

Az ellenőrzés alá vont **borok és pezsgők** esetében sem volt szükség a forgalomból történő kivonásra.

A karácsonyi ünnepi vásárokon, rendezvényeken kitelepült vendéglátók és élelmiszert forgalmazók ellenőrzésének tapasztalatai

A Nébih borászati felügyelői – a számszerűen feltüntetett adatokon felül – Budapest belvárosában a karácsonyi vásárra kitelepült jövedéki engedélyes kereskedők és vendéglátók ellenőrzését végezték el, fókuszálva a forralt bor, pálinkák, szeszesitalok forgalmazására.

A forralt bort az ellenőrzött árusok a jogszabályokat követve készítik el, vagy szerzik be.

A pálinkák, és szeszesitalok tekintetében a szakemberek 336 gyorstesztet végeztek (digitális alkoholtartalom mérővel), mely során minden vizsgálat alá vont tétel alkoholtartalma megegyezett a termék jelzésén feltüntetett értékkel.

A pultok mögött álló alkalmazottak rendelkeztek érvényes egészségügyi könyvvel, és a forgalmazott termékek nyomon követhetőségét a vállalkozások biztosították.

Általánosságban elmondható, hogy a kitelepülők a jogszabályokat betartják, és törekednek a jó minőségű termékek forgalmazására.

(Ezek az ellenőrzések nem szerepelnek a részjelentés elején ismertetett összesített számadatokban)

Az országsherte ellenőrzés alá vont ünnepi vásárokra kitelepült 78 vendéglátó üzlet esetében a dogozók egészségügyi alkalmasságát és képzettségét tekintve 4 esetben (5,1%), a higiéniaát és a nyomon követést illetően pedig 3-3 esetben (3,8%) állapítottak meg hiányosságot a kormányhivatalok szakemberei. Szankcióként 1 alkalommal figyelmeztetést alkalmaztak, 3 esetben pedig felfüggesztették az egység működését.

(Az ellenőrzések szerepelnek a részjelentés elején ismertetett összesített számadatokban)

Laboratóriumi vizsgálatok

A különféle vizsgálatok elvégzésére közel 80 minta érkezett a Nébih laboratóriumaiba. Az eddig elvégzett érzékszervi vizsgálatok alapján két termék volt kifogásolható. A minta avas szaga és kellemetlen, avas íze miatt emberi fogyasztásra alkalmatlannak bizonyult egy **dióbél**

termék. A másik esetben **cukrozott, darált dióbél** terméknel kesernyés, dohos ízt állapított meg a laboratórium. A két érintett tétel esetében hatósági eljárás indult.

A beérkezett minták vizsgálata még folyamatban van.

Zöldség-gyümölcs termékek ellenőrzésének tapasztalatai

A 2018. évi téli szezonális élelmiszerlánc-ellenőrzés első időszakában a Nébih NTAI és a Megyei Kormányhivatalok Növény és Talajvédelmi Osztályainak zöldség-gyümölcs minőségellenőrei 289 belföldi forgalmazónál (kis- és nagykereskedők, őstermelők, valamint vásárok, piacok) végeztek ellenőrzéseket, ahol összesen 830 tétel (315 db hazai, és 515 db import) vizsgálatára került sor.

Az ellenőrzések során 46 esetben állapítottak meg hibát, ebből 5 esetben nyomon követési hiányosságok, 6 esetben regisztráció hiánya miatt, 35 esetben jelölési és minőségi kifogás következtében. Összesen 27 darab élelmiszer-ellenőrzési, illetve élelmiszerlánc felügyeleti bírság kiszabására került sor összesen 662 240 Ft értékben. Az ellenőrök 19 forgalmazóval szemben alkalmazták a figyelmeztetés szankciót. Forgalomból kivonásra összesen 16 tétel került, mintegy 1,2 tonna mennyiségben, amelyből 3 tétel esetében egy tonna mennyiségben ismeretlen eredetű és nem nyomon-követhető termék került megsemmisítésre.

Az ellenőrzés a szezonális termékekre terjedt ki, ezen belül kiemelt figyelmet kapott az étkezési alma és a burgonya vizsgálata. A forgalmazott almák jó minőségűek, apróbb árukezelési hibák (nyomódás, sérülés) fordulnak elő a pulton ömlesztve felkínált áruk esetében. A burgonyánál a jelölési hiányosságok (fajtanév, főzési típus jelzésének a hiánya) és egyes több fajtát is egymás mellett árusító forgalmazónál a fajtakeveredés okoz gondot szintén a pulton ömlesztve felkínált áruk esetében.

(A zöldség-gyümölcs ellenőrzések szerepelnek a részjelentés elején ismertetett összesített számadatokban)